

## CRKVA U HRVATSKOJ: BILANCA, IZAZOVI I PERSPEKTIVE Kronika TPT-a 2000.

Josip BALOBAN, Zagreb

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu organizirao je jubilarni XL. Teološko-pastoralni tjedan za svećenike hrvatskog govornog područja. Tjedan je održan od 25.–27. siječnja 2000. godine u prostorijama Nadbiskupskog dječaćkog sjemeništa (Šalata) u Zagrebu. Tema Tjedna bila je: CRKVA U HRVATSKOJ: *bilanca, izazovi i perspektive*. Moto Tjedna glasio je: »*Isus je istinska novost... On će takav ostati za sve vjekove, kroz susljedna povijesna razdoblja.*« (Papa Ivan Pavao II., »Incarnationis mysterium«, KS, Zagreb 1999., br. 1).

U utorak 25. siječnja 2000. godine u 8.45 sati, u velikoj dvorani Nadbiskupskog dječaćkog sjemeništa, nakon pjesme *Dodi duše Presveti*, te uvodne molitve i pozdravne riječi sudionicima msgr. Josipa Bozanića, zagrebačkog nadbiskupa i Velikog kancelara Fakulteta, Tjedan je s pozdravom nazočnima i prigodnim uvodnim riječima otvorio dekan KBF-a prof. dr. Tomislav Ivančić. Poslije dekan nazočni skup (nad)biskupa i svećenika pozdravili su: msgr. Giulio Einaudi, apostolski nuncij u Hrvatskoj; msgr. Pero Sudar, pomoćni sarajevski biskup i Predsjednik Vijeća za Hrvatsku inozemnu pastvu HBK-e i BK Bosne i Hercegovine; doc. dr. Luka Tomašević, prodekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu; prof. dr. Jure Radić, potpredsjednik Vlade i Ministar razvitka i obnove Republike Hrvatske. U ime sestarskih Crkava nazočni skup pozdravili su: gospodin Andreas Lukša, vršitelj dužnosti Evangeličke Crkve u Zagrebu; dr. Branko Lovrec u ime Saveza Baptističkih crkava u Hrvatskoj i gospodin Danijel Berković u ime Evandeoskog fakulteta u Osijeku.

Poslije pozdrava dekan prof. dr. Tomislav Ivančić pročitao je brzoglav na hrvatskom jeziku koji nadbiskup msgr. Josip Bozanić s nazočnim (nad)biskupima i svećenicima upućuje papi Ivanu Pavlu II. Nakon toga tajnik Tjedna prof. dr. Josip Baloban obavještava nazočne da su sudionike TPT-a 2000. telegramom pozdravili: msgr. Juraj Jezerinac, Vojni ordinarij u Hrvatskoj; msgr. Marijan Oblak, nadbiskup zadarski u miru; msgr. Ilija Janjić, biskup kotorski. Msgr. Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrbosanski, uputio je dopis dekanu u kojem se ispričava zbog nedolaska i za svoga predstavnika na Tjednu delegira msgr. dr. Peru Sudara, pomoćnog biskupa vrbosanskog i generalnog vikara.

Na otvaranju Tjedna bili su nazočni slijedeći (nad)biskupi: msgr. Franjo kardinal Kuharić, msgr. Josip Bozanić, msgr. Giulio Einaudi, msgr. Antun Tamarut, msgr. Ante Jurić, msgr. Ivan Prenda, msgr. Antun Škvorčević, msgr. Marko Culej, msgr. Marin Srakić, msgr. Slavomir Miklović, msgr. Ivan Milovan, msgr. Ante Ivas, msgr. Valter Župan, msgr. Slobodan Štambuk, msgr. Franjo

Komarica, msgr. Josip Mrzljak, msgr. Vlado Košić, msgr. Marin Barišić, msgr. Mile Bogović, msgr. Đuro Gašparović, msgr. Pero Sudar i msgr. Ćiril Kos.

Prvog dana Tjedna skupu je predsjedao dekan KBF-a prof. dr. Tomislav Ivančić, a rad skupa moderirao je doc. dr. Ivan Dugandžić, profesor Svetog pisma Novoga zavjeta na KBF-u u Zagrebu. Uvodno izlaganje na Tjednu održao je dr. Ante N. Ančić (Split) pod naslovom *Glavni naglasci u teološkoj pokoncilskoj misli*. Poslije odmora slijedilo je izlaganje dr. Bernardina Škunce (Zadar) s naslovom *Ostvarenje liturgijske pokoncilske obnove*. Poslije toga predavanja bila je diskusija. Poslije podne istoga dana skupu je predsjedao doc. dr. Josip Oslić, prodekan za organizaciju i područne studije KBF-a u Zagrebu. Popodnevni rad moderirao je dr. Božo Luić, profesor svetoga Pisma na afiliranoj Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Predavači su bili: dr. Josip Baloban (Zagreb) s predavanjem *Pokoncilski pastoralno-teološki pomaci* i dr. Alojzije Hoblaj (Zagreb) s predavanjem *Katehetska pokoncilska kretanja*. Poslije drugog predavanja bila je duža diskusija.

Drugoga dana Tjedna, u srijedu 26. siječnja 2000. godine skupu je prije podne predsjedao prof. dr. Marijan Biškup, prodekan za nastavu KBF-a, a rad skupa moderirao je dr. Marko Josipović, profesor filozofije na afiliranoj Vrhbosanskoj teološkoj školi u Sarajevu. Predavači su bili: akademik Ivan ddr. Supićić (Zagreb) s predavanjem *Kršćanin i kultura u Hrvatskoj*, prof. Jakov Jukić (Split) s predavanjem *Vjernici laici u hrvatskoj Crkvi* i dr. Nikola Stanković (Zagreb) s predavanjem *Kršćaninovo suočavanje s prošlošću*. Nakon posljednjeg prijepodnevnog predavanja uslijedila je predviđena rasprava. Poslijepodne istoga dana skupu je predsjedao prodekan, doc. Josip Oslić, a moderator je bio doc. dr. Ante N. Ančić, profesor fundamentalne teologije na KBF-u u Splitu. Predavači su bili: dr. Mato Zovkić (Sarajevo) s predavanjem *Mogućnosti ekumenizma i religijskog dijaloga u Hrvatskoj, te Bosni i Hercegovini*, dr. Stjepan Baloban (Zagreb) s predavanjem *Socijalna (ne)osjetljivost hrvatske Crkve* i dr. Ivan Šaško (Zagreb) s predavanjem *Svršishodno korištenje medija u naviještanju*. Poslije trećega poslijepodnevnog predavanja uslijedila je duža rasprava.

Trećega dana Tjedna, u četvrtak 27. siječnja 2000. godine skupu je predsjedao prodekan prof. dr. Marijan Biškup, a moderator je bio dr. Mato Zovkić, profesor svetoga Pisma na afiliranoj Vrhbosanskoj teologiji u Sarajevu. Predavači su bili dr. Adalbert Rebić (Zagreb) s predavanjem *Perspektive hrvatske teološke misli*, dr. Stjepan Kušar (Zagreb) s predavanjem *Proročko-kritička dimenzija teološke misli* i dr. Pero Aračić (Đakovo) s predavanjem *Pastoralne vizije i pastoralna usmjerenja*. Nakon zadnjeg izlaganja uslijedila je poduža rasprava.

Poslijepodnevnom i zadnjem dijelu TPT-a predsjedao je dekan prof. dr. Tomislav Ivančić, a plenarnu raspravu moderirao je doc. dr. Tomislav Tenšek, profesor povijesti kršćanske literature i kršćanskog nauka na KBF-u u Zagrebu. Po prvi puta u zadnjih deset godina na plenarnoj raspravi bili su nazočni svi predavači: dr. Ivan Šaško, dr. Mate Zovkić, dr. Bernardin Škunca, dr. Alojzije Hoblaj,

akademik Ivan ddr. Supičić, prof. Jakov Jukić, dr. Stjepan Kušar, dr. Ante N. Ančić, dr. Stjepan Baloban, dr. Nikola Stanković, dr. Pero Aračić, dr. Adalbert Rebić i dr. Josip Baloban. Od (nad)biskupa bili su nazočni: msgr. Josip Bozanić, msgr. Vlado Košić, msgr. Josip Mrzljak, msgr. Marin Srakić, msgr. Slobodan Štambuk i msgr. Đuro Gašparović. Nakon što je moderator dr. Tomislav Tenšek kratko podsjetio na tematiku sva tri dana Tjedna podijeljeno u tri tematske cjeline (bilanca, izazovi i perspektive) uslijedila je zanimljiva i duga diskusija. U raspravi su pretežno sudjelovali predavači, koji su se spontano uključivali na postavljena pitanja od strane sudionika TPT-a. Bilo je ukupno 30-tak pitanja, odgovora i intervenata. Nadbiskup zagrebački msgr. Josip Bozanić dva puta se uključio u diskusiju. U zadnjem dijelu plenarne rasprave sudionici Tjedna, prije svega nazočni predavači, iznosili su različite prijedloge za idući TPT-2001. Tako je predlagano da se studijski napravi slika Crkve u Hrvata s posljedicama; da se tematizira unutarcrkveno zajedništvo i unutarnji ustroj Crkve u Hrvatskoj; da se obradi enciklika »Fides et ratio«; da se tematizira župa kao iskustvo vjere; s Biblijom u treće tisućljeće. Zbog živahne i plodne rasprave nešto kasnije nego predviđeno uslijedio je završni govor dekana prof. dr. Tomislava Ivančića, koji je ujedno proglasio Tjedan zatvorenim. Tjedan je završio pjesmom *Tebe Boga hvalimo!*

Sva tri dana Tjedna tradicionalno je slavljena koncelebrirana euharistija. Prvog dana, tj. u utorak, euharistijsko slavlje predvodio je i propovijedao zagrebački nadbiskup msgr. Josip Bozanić. Drugoga dana, tj. u srijedu koncelebriranu euharistiju s prigodnom propovijedi predvodio je msgr. dr. Pero Sudar, pomoćni vrhbosanski biskup. Trećega dana Tjedna, tj. u četvrtak, euharistijsko slavlje predvodio je i propovijedao msgr. Josip Mrzljak, pomoćni biskup zagrebački. Prvog dana za vrijeme euharistije pjevao je Mješoviti zbor Instituta za crkvenu glazbu »Albe Vidaković« KBF-a Sveučilišta u Zagrebu. Drugoga i trećega dana pjevanje pod misom vodili su bogoslovi Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu. Sva tri dana asistenciju pod misom vodili su bogoslovi istoga Sjemeništa.

#### Zapažanja tajnika na TPT-u 2000.

01. Na ovogodišnjem Tjednu sudjelovalo je preko 600 sudionika. Prodane su 444 iskaznice. Dio zainteresiranih svećenika nije došao i zbog veoma loših zimskih vremenskih (ne)prilika. Primjerice, iz Bosne i Hercegovine putovalo se više od deset sati.
02. Na TPT-u 2000. održano je 13 referata. Dužina izlaganja bila je 30 minuta. Pojedini predavači imali su teškoća s predviđenom minutažom.
03. Za ovogodišnji Tjedan 11 predavača dostavilo je sažetke svojih predavanja do početka Tjedna.

04. Po prvi put u posljednjim godinama na plenarnoj raspravi bilo je nazočno svih 13 predavača. Time je optimalno ispunjena zamisao organizatora da svaki predavač sudjeluje u radu Tjedna od službenog otvaranja do njegovog zatvaranja.
05. Već sedmu godinu zainteresiranim vjeroučiteljima i vjeroučiteljicama, redovitim sudionicima Tjedna, izdavana je potvrda kojom Nacionalni katehetskih ured HBK-e sudjelovanje na Tjednu priznaje stručnim usavršavanjem vjeroučitelja i vjeroučiteljica. Izdano je 109 potvrda.
06. Na otvaranju Tjedna bila su 22 (nad)biskupa. Veći broj (nad)biskupa (9) bio je nazočan u četvrtak u prijedpodnevnom dijelu Tjedna, a na plenarnoj raspravi bila su nazočna šestorica (nad)biskupa. U srijedu je bilo Izvanredno zasjedanje HBK-e, pa tijekom toga dana Tjedna (nad)biskupi nisu uopće sudjelovali na Tjednu.
07. Ove godine, već tradicionalno, samo u daleko većoj mjeri, organizirani su paralelno s radom Tjedna, sastanci raznih povjerenstava i odbora što se veoma negativno odražavalo na rad samog Tjedna. Štoviše, na te sastanke pozivani su predavači i moderatori. Namjesto da se za takve sastanke rezerviraju večernji sati ili drugi dan, sastanci su održavani za vrijeme predavanja.
08. Iz godine u godinu se zamjećuje da sudionici Tjedna, osobito revni slušatelji predavanja i aktivni diskutanti, po dobnoj strukturi jesu stariji svećenici, dok nedostaje srednja i mlađa generacija svećenika.
09. Na predavanjima bilo je nazočno između 125 (najmanje) i 240 (najviše) sudionika. Na diskusijama bilo je od 101 do 205 sudionika. Na plenarnoj raspravi bilo je nazočno 150 sudionika.
10. Tijekom cijelog Tjedna bilo je daleko više konstruktivnih i plodnih diskusija, uz one manje konstruktivne.
11. Za TPT-2000. izrađena je nova iskaznica za sudionike u čijem se dizajnu nalazi zgrada s kapelicom sadašnjeg KBF-a u Vlačkoj 38, te jubilarni znak »Krist jučer, danas, uvijek«, te natpis: Sveučilište u Zagrebu, Katolički bogoslovni fakultet. Teološko-pastoralni tjedan. Godina 2000.

Na kraju rada TPT-a sudionici su se obratili javnosti putem Izjave »Sadašnji trenutak Crkve u Hrvatskoj«, Zagreb, 27. siječnja 2000. (Vidi Izjavu tiskanu u ovoj »Bogoslovskoj smotri«!)

Tajnik TPT-a  
*Josip Balaban*